

טיוטת תקנות

א. שם התקנות המוצעות

תקנות הגנת השכר (דרכים מיוחדות למסירת תלושי שכר) (תיקון ...), התשפ"ג-2023

ב. מטרת התקנות המוצעות והצורך בהן [למילוי רק בעת הפצה להערות הציבור]

תקנות הגנת השכר (דרכים מיוחדות למסירת תלושי שכר), התשע"ז-2017 קובעות את הדרכים המותרות למסירת תלושי שכר באמצעות אתר אינטרנט, כתובת דוא"ל מטעם המעסיק או כתובת דוא"ל פרטית בכפוף לחתימת העובד על טופס ההסכמה שבתוספת. התקנות המוצעות מבקשות לאפשר למעסיק שסיפק לעובד תשתית מחשוב למסור את התלושי לעובד במסירה דיגיטלית מבלי שתידרש הסכמת העובד בטופס כאמור. התקנות המוצעות הן בהתאם להחלטת ממשלה 209 מיום 24.2.2023.

ג. להלן נוסח טיוטת התקנות המוצעות:

טיוטת תקנות מטעם משרד העבודה:

טיוטת תקנות הגנת השכר (דרכים מיוחדות למסירת תלושי שכר) (תיקון מס'...)

בתוקף סמכותי¹ לפי סעיפים 24(ה)(2) ו-31 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958,² לאחר התייעצות עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ועם ארגוני מעבידים שהם יציגים ונוגעים בדבר, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

תיקון תקנה 1 .1 בתקנה 1 לתקנות הגנת השכר (דרכים מיוחדות למסירת תלושי שכר), התשע"ז-2017³ (להלן – התקנות) –

(1) בהגדרה "אתר אינטרנט מאובטח מטעם המעסיק", לאחר "המשמש את המעסיק" יבוא "ולרבות יישומון מטעם המעסיק";

(2) לאחר ההגדרה "אתר אינטרנט מאובטח מטעם המעסיק" יבוא:

"יישומון" - יישומון (אפליקציה) שמותקן בטלפון סלולרי חכם או במחשב כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה התומך ביישומון";

(3) בהגדרה "מערכת דואר אלקטרוני" –

בסעיף קטן (1) במקום "הגעה או אי הגעה" יבוא "מסירה".

תיקון תקנה 2 .2 בתקנה 2 לתקנות –

(1) בתקנת משנה (א) –

(א) הסיפה החל במילים "והכול בכפוף לתקנות אלה" – תימחק;

(ב) בסעיף קטן (2) אחרי "ידו" יבוא "ואם מדובר ביישומון מטעם המעסיק, ימסור המעסיק לעובד גם קישור להתקנת היישומון, לפי העניין";

(2) לאחר תקנת משנה (ב) יבוא:

"(ב1) על אף האמור בתקנת משנה (א), יהא המעסיק רשאי למסור לעובד את תלוש השכר בהתאם לאחת מהדרכים המפורטות בתקנת משנה (א1) או (א2) (להלן – מסירה דיגיטלית), ולא תידרש לשם כך הסכמת העובד בכתב לפי טופס ההסכמה שבתוספת, ובלבד שהתקיימו כל אלה:

¹ י"פ התשפ"ג, עמ' 3642.

² ס"ח התשי"ח, עמ' 86.

³ ק"ת התשע"ז, עמ' 1382.

(1) המעסיק מספק לעובד לצורך ביצוע עבודתו תשתית מחשוב המשמשת את העובד במהלך עבודתו השוטפת ;

(2) אם המסירה הדיגיטלית היא באמצעות אתר אינטרנט מאובטח מסוג יישומון, מתקיימים כל אלה :

(א) המעסיק סיפק לעובד טלפון סלולרי חכם או מחשב כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995 ;

(ב) הטלפון הסלולרי או המחשב כאמור תומך בהתקנת היישומון ;

(ג) המעסיק מסר לעובד קישור להתקנת היישומון ;

(3) המעסיק הודיע מראש בכתב לעובד על אפשרותו לבחור לקבל את התלוש בדרך של דפוס או במסירה דיגיטלית ועל אפשרותו להודיע בכל עת למעסיק על בחירתו לקבל את התלוש מודפס. לא הודיע העובד למעסיק על בחירתו תוך שבעה ימים ממועד הודעת המעסיק כאמור, יהא רשאי המעסיק למסור לעובד את התלוש במסירה דיגיטלית בלבד לא יאוחר מהיום הקובע ;

(4) העובד רשאי להודיע בכל עת בכתב למעסיק כי הוא בוחר לקבל את תלוש השכר מודפס ;

(5) במסירה דיגיטלית ראשונה קיבל המעסיק הודעה באמצעות מערכת הדואר האלקטרונית או חיווי מאתר האינטרנט המאובטח מטעם המעסיק, לפי העניין, כי תלוש השכר הגיע לידי העובד ;

בתקנת משנה זאת –

"מסירה דיגיטלית ראשונה" – המסירה הראשונה של תלוש השכר לעובד באמצעות מסירה דיגיטלית לאחר הודעת המעסיק לפי סעיף קטן (2) ;

"תשתית מחשוב" – מחשב כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995 או טלפון סלולרי חכם, ובלבד שבכל אחד מאלה מתאפשרת גישה לתלוש השכר, לרבות באמצעות תוכנה לחיבור מרחוק, באמצעות אחד מאלה :

(1) אתר אינטרנט מאובטח מטעם המעסיק ;

(2) כתובת דואר אלקטרוני מטעם המעסיק ;

(3) יישומון.

(2ב) לא התקיים אחד התנאים המפורטים בתקנת משנה (1ב), יחולו על המעסיק הוראות תקנת משנה (א), (ב) ו-(ג)."

תיקון תקנה 3 3. בתקנה 3 לתקנות –

(1) בתקנת משנה (א) אחרי "בתקנה 2(א)" יבוא "או 2(ב1)";

(2) בתקנת משנה (ב) במקום "אתר אינטרנט כמפורט בתקנה האמורה" יבוא "אתר אינטרנט מאובטח מטעם המעסיק".

תיקון תקנה 4 4. בתקנה 4 לתקנות –

(1) בתקנת משנה (א) יבוא בסיפה "במקרים שבהם נדרש העובד לחתום על טופס ההסכמה כאמור בהתאם לתקנות אלה."

(2) בתקנת משנה (ב) אחרי "תקנה 2(א)(3)" יבוא "או בחר כי תלוש שכר יישלח ביישומון מטעם המעסיק שיותקן בטלפון סלולרי חכם שלא סופק לו על ידי המעסיק," ובמקום "אכן משמשת אותו" יבוא "או הטלפון הסלולרי החכם אכן משמשים אותו, לפי העניין."

(3) לאחר תקנת משנה (ג) יבוא :

"(ד) מסירת תלוש באחת הדרכים המפורטות בתקנות אלה תיעשה כך שתלוש השכר ניתן להורדה ולהדפסה באופן עצמאי על ידי העובד.

(ה) אין באמור בתקנות אלה כדי להתיר למעסיק לאסוף מידע על העובד מעבר לקבוע בתקנות אלה."

תחילה 5. תחילתן של תקנות אלה שלושים יום מיום פרסומן.

ב _____ התשפ"ג (_____ ב _____ 2023)
(חמ _____ -3)

דברי הסבר

במסגרת תיקון 24 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 (להלן - חוק הגנת השכר) נקבע, בין היתר, כי לשר העבודה סמכות לפיה הוא רשאי, לאחר התייעצות עם ארגונים יציגים של עובדים וארגונים יציגים של מעסיקים, ובאישור וועדת עבודה, רווחה ובריאות של הכנסת, לקבוע דרכי מסירה מיוחדות של תלושי שכר לסוגי מעסיקים או עובדים. בהמשך לכך נקבע בתקנות הגנת השכר (דרכים מיוחדות למסירת תלושי שכר), התשע"ז-2017 (להלן – התקנות העיקריות) כי המעסיק רשאי למסור את תלוש השכר לעובד באמצעים אלקטרוניים כגון דוא"ל או אתר אינטרנט מאובטח, בכפוף לסייגים אשר עניינם שמירה על פרטיותו של העובד וקבלת הסכמתו בטופס הסכמה ערוך לפי התוספת לתקנות העיקריות מן הצד האחד, ומן הצד השני, וידוא כי אכן העובד מקבל את תלוש השכר על פי חוק.

כעת, אף שקיימת אפשרות שעובד יבחר לקבל את תלוש השכר באופן דיגיטלי במקום לקבלו באופן מודפס, עובדים רבים אינם מודעים לאפשרות זו וממשיכים לקבל תלושי שכר מודפסים כיוון שזו ברירת המחדל, ובמקביל נכנסים למערכת הדיגיטלית וצופים באמצעותה בתלוש. שינוי המצב המשפטי, כך שבמקרים מתאימים יהא המעסיק רשאי למסור את התלוש באופן דיגיטלי גם מבלי לקבל את הסכמת העובד בטופס הסכמה, צפוי להביא לחיסכון בעלויות הדפסת תלושי משכורת.

זכותו של עובד לקבל את תלוש השכר מצריכה הגנה על אוכלוסיות עובדים שאין להם אוריינות דיגיטלית או נגישות לאמצעים דיגיטליים על מנת לצפות בתלוש השכר. לפיכך, מוצע לקבוע כי מסירת תלוש השכר באופן דיגיטלי ללא קבלת הסכמת העובד בטופס הסכמה, תיעשה רק במקרים שבהם המעסיק יידע את העובד מראש על אפשרותו לבחור לקבל את התלוש בדרך של דפוס או במסירה דיגיטלית ועל אפשרותו להודיע למעסיק בכל עת על בחירתו לקבל את התלוש מודפס, וכן בכפוף לכך שהמעסיק סיפק לעובד תשתית מחשוב במסגרת עבודתו באופן שיבטיח את הנגישות של האמצעים הדיגיטליים לעובד, וכן בכפוף לכך שתשתית המחשוב סופקה לצורך עבודתו של העובד, באופן שיבטיח כי לעובד יש המיומנות הדרושה לצורך צפייה בתלוש השכר באופן דיגיטלי.

כאמור מסירת תלוש השכר באופן דיגיטלי מבלי שתידרש הסכמת העובד תיעשה רק לאחר שניתנה לעובד האפשרות לבחור באופן אקטיבי באיזה אופן לקבל את התלוש, והעובד לא הודיע למעסיק על בחירתו תוך שבעה ימים ממועד הודעת המעסיק.

בהתאם למוצע, יהא המעסיק רשאי למסור לעובד את תלוש השכר באמצעות אתר אינטרנט אלקטרוני מאובטח מטעם המעסיק ולרבות יישומון המותקן על טלפון חכם או על מחשב התומך ביישומון המסופק על ידי המעסיק לעובד או באמצעות כתובת דואר אלקטרוני מטעם המעסיק, ולא תידרש לשם כך הסכמת העובד בכתב בהתאם לטופס ההסכמה בתוספת לתקנות העיקריות. מוצע לתקן את התקנות העיקריות כך שישקפו שינוי זה.

להלן פירוט עיקרי התיקון המוצע:

תקנה 1

בתקנה 1 לתקנות העיקריות, מוצע לתקן כדלקמן:

מוצע להוסיף בהגדרה "אתר אינטרנט מאובטח מטעם המעסיק" ערוץ נוסף למסירת תלוש השכר באמצעות יישומון מטעם המעסיק, וכן להגדיר יישומון כאפליקציה המותקנת בטלפון סלולרי חכם או במחשב התומך ביישומון. כן מוצע לתקן את אופן החיווי בהגדרה "מערכת דואר אלקטרוני" כך שיתייחס רק לחיווי חיובי בגין מסירה, במקום חיווי על הגעה או אי הגעה של מסר אלקטרוני לנמען.

תקנה 2

בתקנה 2 לתקנות העיקריות מוצע לתקן כדלקמן:

תקנת משנה (א)

מוצע למחוק את ההוראה בסיפה, שכן הוראה דומה וכללית תתווסף בהתאם למוצע בתקנה 4 לתקנות העיקריות. כן מוצע להבהיר כי אם המעסיק מוסר את התלוש באמצעות יישומון, ימסור המעסיק לעובד קישור להתקנת היישומון, והעובד לא יידרש למסור למעסיק לצורך התקנת היישומון טלפון נייד הכולל, בין היתר, פרטים אישיים של העובד.

הוספת תקנת משנה (ב)

מוצע להוסיף אחרי תקנת משנה (ב) את תקנת משנה (ב1), שלפיה אם סיפק המעסיק לעובדו תשתית מחשוב המשמשת את העובד במהלך עבודתו השוטפת, יהא המעסיק רשאי למסור לעובד את תלוש השכר באמצעות אתר אינטרנט אלקטרוני מאובטח מטעם המעסיק, באמצעות כתובת דואר אלקטרוני מטעם המעסיק או באמצעות יישומון מטעם המעסיק המותקן על טלפון חכם או על מחשב התומך ביישומון שמשפק המעסיק לעובד, ולא תידרש לשם כך הסכמת העובד בכתב לפי טופס ההסכמה שבתוספת. כן מוצע כי אם המסירה דיגיטלית של התלוש היא באמצעות יישומון, כי יתקיימו התנאים המפורטים בתקנת המשנה, לרבות מסירת הקישור לעובד לצורך התקנת היישומון. בהתאם למוצע, יידרש גם יידוע מראש ובכתב לעובד על אפשרותו לבחור לקבל את התלוש מודפס או במסירה דיגיטלית, ועל אפשרותו להודיע בכל עת למעסיק על בחירתו לקבל את התלוש מודפס. אם לא הודיע העובד למעסיק על בחירתו תוך שבעה ימים ממועד הודעת המעסיק כאמור, יהיה רשאי המעסיק למסור את התלוש במסירה דיגיטלית באחת הדרכים המפורטות לעיל לא יאוחר מהמועד הקובע. בנוסף לכך, במסירה דיגיטלית ראשונה יידרש חיווי למעסיק על הגעת התלוש לידי העובד, שתכליתו לוודא כי ערוץ המסירה תקין.

הוספת תקנת משנה (ב)

מוצע להוסיף את תקנת משנה (ב2) המבהירה, כי התיקון המוצע בתקנת משנה (ב1) אינו מייתר את הצורך בקבלת הסכמת העובד בכתב בהתאם לטופס שבתוספת לתקנות העיקריות, אם לא התקיים אחד התנאים המפורטים בתקנת משנה (ב1). כמו-כן, לעניין קבלת תלוש השכר לכתובת הדואר האלקטרונית הפרטית של העובד או התקנת יישומון סלולרי מטעם המעסיק על גבי טלפון סלולרי או מחשב התומך ביישומון השייך לעובד, תידרש גם כן הסכמת העובד בכתב בהתאם לטופס שבתוספת לתקנות העיקריות, וככל שלא יתקבל חיווי מדי חודש על קבלת התלוש, יידרש המעסיק למסור לעובד את התלוש מודפס.

תקנה 3

בתקנה 3 לתקנות העיקריות מוצע לתקן כדלקמן:

תקנת משנה (א)

תקנת משנה (א) מפרטת את הדרישות שעל המעסיק לעמוד בהן במסירת התלוש לעובד, לעניין גישה של העובד לתלושי שכר מודפסים ולתלושי שכר דיגיטליים. מוצע להוסיף הבהרה כך שדרישות אלה יחולו גם לעניין מסירה דיגיטלית לפי תקנה 2(ב1).

תקנה 4

בתקנה 4 לתקנות העיקריות מוצע לתקן כדלקמן:

בתקנת משנה (א) מוצע להבהיר כי הדרישה לחתימת העובד על הצהרה בחלק א' בטופס שבתוספת לתקנות העיקריות לא תחול במקרה שמתקיימים כל התנאים להחלת ההסדר המוצע בתקנה 2(ב1).
בתקנת משנה (ב) מוצע להוסיף כי במקרה של מסירה דיגיטלית של התלוש ליישומון המותקן על טלפון סלולרי חכם שלא סופק לעובד ע"י המעסיק, תידרש חתימה של העובד על הצהרה בחלק ב' בטופס שבתוספת לתקנות העיקריות, שלפיה הטלפון הסלולרי החכם אכן משמש אותו.
כן מוצע להוסיף את תקנת משנה (ג), הכוללת הוראה כללית שלפיה מסירה דיגיטלית תתאפשר בכפוף לכך שתלוש השכר ניתן להורדה ולהדפסה באופן עצמאי ע"י העובד.
עוד מוצע להוסיף את תקנת משנה (ד), שלפיה אין באמור בתיקון המוצע כדי להתיר למעסיק לאסוף מידע על העובד מעבר לקבוע בתקנות העיקריות, וזאת בשים לב לכך כי התקנת יישומון על טלפון סלולרי חכם, בין אם סופק לעובד על ידי המעסיק ובין אם לאו, פותחת פתח לאיסוף מידע על נתוניו האישיים של העובד, כמקובל באפליקציות חינוכיות הזמינות להורדה לטלפון הסלולרי החכם.

תקנה 5

מוצע לקבוע כי תחילתן של תקנות אלה יהא שלושים יום מיום פרסומן, בשים לב לצורך לאפשר היערכות של מעסיקים למעבר להסדר המוצע, ככל שיבחרו בכך.